

משנה ועוד איד!

(אם תרצו לנסוא את האוצר... :)

הנחיות ותשובון למורה

פעילות ללימוד מקבץ ההלכות בנושא "משנה מקום בזמן האכילה"

הפעילות מתבססת על לקט ההלכות בנידון לגבי ברכה ראשונה וגם לגבי ברכה אחרונה מתוך:

פרק ד' (כ"ג, כ"ד), פרק ו' (י"ד), פרק ט' (כ"ט – ל"ג), פרק י' (כ"ז).

* רצוי להיעזר בדפי ההלכות המצורפים.

משנה ועוד איד! אז... איד?

- המקרים שלפניכם שינו את מקומם... הם אינם כתובים בסדר הנכון... אתם תצטרכו למצוא את מקומם הנכון ולבסוף להגיע לאוצר:
- קראו את המקרה הראשון, עיינו בפרק ובהלכה לפי הכתוב בטור של 'המקור לעיון' ובחרו מבין שתי התשובות שלצידו, בתשובה המפרטת את הדין הנכון. סמנו אותה.
- עכשיו, שימו לב למספר המופיע לצד התשובה הנכונה (בטור 'מספרי התשובות') – העתיקו את המספר הזה על הקו שאחרי הטבלה – התחילו מצד שמאל של הקו,
- ואז עברו לענות על המקרה, אשר מספרו (הכתוב בטור הימני – טור 'מספר המקרה') זהה למספר שמופיע לצד התשובה הנכונה שבחרתם, ושאותו העתקתם לקו למטה.

לדוגמה (ולא בטוח שזו התשובה הנכונה... זה רק לצורך הדגמה...):

אם במקרה הראשון (התחלה) לאחר עיון בהלכה, בחרתם בתשובה השניה כנכונה, ולצד תשובה זו כתוב המספר 16 – עליכם להעתיק את המספר 16 על הקו שאחרי הטבלה (מתחילים מצד שמאל, כמו בחשבון) ואז לעבור למקרה מספר 16 ולענות עליו...

- כך תעברו ממקרה למקרה לפי המספר של התשובה הנכונה. היעזרו תמיד בפרק ובהלכה שלצד המקרה.
- בכל פעם, זכרו להעתיק את מספר התשובה הנכונה על הקו שאחרי הטבלה – משמאל לימין.
- סיימתם לעבור על כל המקרים ולבחור בתשובות הנכונות? העתקתם את כל מספרי התשובות הנכונות (שהם בעצם מספר המקרה הבא) במקום הנכון על הקו?
- אז... שימו לב! אתם בדרך לאוצר:
- הספרות האחרונות, שכתבתם על הקו, יסייעו בידיכם לגלות את האוצר.

זהירות! לא להתבלבל!

ישנם מספרים שמופיעים לצד התשובות יותר מפעם אחת, אבל רק אחת מהן נכונה...

קדימה! בהצלחה! בהנאה ולתועלת!

למורה:

בטבלה שלפניכם נתונים רק המספרים שלצד התשובות הנכונות.
 (בטבלה לתלמיד מופיעים מספרים גם לצד התשובות השגויות).

שימו לב:

המקרה האחרון בשרשרת הוא מקרה מס' 11 – כאשר עונים על מקרה זה, בעצם כבר אין מקרה חדש להפנות אליו – כל המקרים כבר נענו... לכן התשובה הנכונה סומנה שם ע"י מספר של מקרה שכבר נענה, באקראי נבחר המס' 14, שבעצם חוזר על עצמו. יחד עם זאת, יש לרשום אותו שוב למטה על הקו.

מספר התשובות	התשובות	המקור לעיון	המקרה	מספר המקרה
	אינו צריך לברך בחוץ, כי התחיל כבר לאכול, אז זה לא נחשב שינוי מקום.	פרק ט' הלכה כ"ט ואדמו"ר הזקן	יוסי ישב בכיתתו בקומה השלישית של ביה"ס, ברך על התפוח והחל לאכול. לפתע קרא לו משה לרדת דחוף לחצר. הוא מיהר לרדת, ורצה להמשיך לאכול את התפוח בחצר. האם יברך בחוץ שוב ברכת 'העץ'?	התחלה
16	צריך לברך בחוץ שוב בורא פרי העץ, כי שינוי מקום נחשב להפסקה.			
	כן. הוא צריך לברך 'המוציא' שוב במזכירות, כי שינה מקום.	פרק ט' הלכה ל' ואדמו"ר הזקן.	משה ובצלאל החלו בהפסקת האוכל לאכול את הסנדוויצ'ים שלהם. לאחר שכבר סיימו כמחצית מהסנדוויץ', נזכר משה, שעליו ללכת למזכירות לסדר משהו וביקש מבצלאל להצטרף אליו. משה רצה להמשיך לאכול את הסנדוויץ' שלו במזכירות. האם יברך במזכירות שוב ברכת 'המוציא'?	13
10	אינו צריך לברך 'המוציא' שוב, כי אכל כבר כזית וקבע את סעודתו.			
	איציק לא יצטרך לברך שוב על הצי"פס, כי מעבר מקום באותו חדר לא נחשב.	פרק ט' הלכה ל"א	איציק ישב במקומו בכיתה אוכל את הצי"פס. מהקצה השני של הכיתה ביקש ממנו מנחם לבוא להמשיך ולאכול לידו ותוך כדי כך לעזור לו להבין משהו בחומש. האם יצטרך איציק לברך שוב על הצי"פס ברכה ראשונה?	12
	איציק כן יצטרך לברך שוב על הצי"פס, כי גם מעבר בתוך החדר נחשב.			
	שימי לא יברך שוב על הבננה 'האדמה'.	פרק ט' הלכה ל"ב	שימי ברך על הבננה והתחיל לאכול. כששמע רעש בחוץ, הניח את הבננה ויצא לראות מה קורה שם. כשיחזור להמשיך לאכול את הבננה, האם יברך עליה שוב 'האדמה'?	21
12	שימי כן יברך שוב על הבננה 'האדמה'.			
	ישבנו בהתוועדות. התכבדנו מהפופקורן ומהפיצוחים... בדיוק נכנס מוטי וביקש מכמה חברים, שיבואו לעזור להביא את בקבוקי השתיה מהרכב של אבא שלו. כמובן, הם חזרו מיד להתוועדות ולכיבוד. האם עליהם לברך שוב על הפופקורן 'האדמה'?	פרק ט' הלכה ל"ג		18
13	אין צורך לברך שוב, כי התכוונו רק להביא את השתיה ולחזור ולהמשיך.			
	יש צורך לברך שוב, כי ברגע שיצאו כמה חברים, כבר חייבים.			

15	תוך כדי קילוף התפוז בסלון, נזכרתי שעוד מעט תבוא אחותי עם החברות שלה, ואצטרך לעבור לאכול במטבח. חשבתי להתחיל לאכול את התפוז בכל אופן בסלון ולעבור אתו למטבח, כשהיא תבוא. האם במטבח אצטרך לברך שוב 'העץ'?	פרק ט' הלכה כ"ט ואדמו"ר הזקן	22 אין צורך לברך שוב 'העץ', כי 'היה בדעתו' מראש לעבור.	יש צורך לברך במטבח שוב, לא משנה מה שהתכוון.
22	אמא בקשה, שאצא עם אחותי הקטנה לחצר, בדיוק כשישבתי בפינת האוכל והתחלתי לאכול את הבמבה... היא לא רצתה, שהקטנה תהיה לבד בחצר, אפילו שהיא רואה אותי מהחצר, גם כשאני בפינת האוכל. אז... יצאתי להמשיך לאכול בחצר. האם עלי לברך שוב?	פרק ט' הלכה כ"ט ואדמו"ר הזקן	מברכים שוב, כי עצם היציאה מהבית לחצר מחייב זאת.	17 אין מברכים שוב, כי רואים מהחצר את המקום הראשון.
16	כשייסי ירד לחצר וסיים לאכול שם את התפוח, איפה יברך ברכה אחרת? נה' בורא נפשות' על התפוח? האם יכול לברך בחצר?	פרק י' הלכה כ"ז ואדמו"ר הזקן	21 יכול לברך בחצר 'בורא נפשות'.	הוא צריך לחזור לכיתה לברך 'בורא נפשות'.
10	כשמשו המשיך לאכול את הסנדוויץ' תוך כדי המתנה בתור במזכירות, הוא סיים את המחצית השניה של הסנדוויץ', והתלבט אם לברך שם כבר ברכת המזון.	פרק ד' הלכה כ"ג	19 בדיעבד (כי עבר כבר מקום ואכל כזית גם במזכירות) יברך שם ברכת המזון.	לכתחילה אפשר לעבור מקום באמצע הסעודה, ולברך שם ברכת המזון בכל מצב.
17	אחותי התחילה לאכול מהעוגיות שהיו בצלחת, כשחברה שלה קראה לה לרדת רגע למטה. מיד אח"כ, כשחזרה הביתה התלבטה אם לברך שוב מזונות. היא ראתה שהספיקה לאכול כבר יותר מ- 5 עוגיות לפני שירדה	פרק ט' הלכה ל" ואדמו"ר הזקן	14 אינה צריכה לברך שוב 'מזונות', כי אכלה כזית מזונות לפני שיצאה.	עליה לברך שוב 'מזונות', כי בכל זאת יצאה, ולא משנה מה כבר אכלה.
19	בצלאל, שהשאיר בכיתה את הסנדוויץ' שהתחיל לאכול, כשהלך עם משה למזכירות, התלבט אם לוותר על חלק הסנדוויץ' שנשאר בכיתה, ולברך בינתיים כבר ברכת המזון במזכירות.	פרק ו' הלכה י"ד	15 עליו לחזור לכיתה ולברך ברכת המזון.	הוא יכול לברך במזכירות ברכת המזון

	לא. אבא איננו יכול לברך איתם ברכת המזון – הוא רק יקשיב, ויחזור לברך ברכת המזון בבית.	פרק ד' הלכה כ"ד	11	בליל שבת התקיימה בבית השכנים שלנו סעודת 'שבע ברכות'. הם שאלו את אבא מראש, אם זה אפשרי, שלקראת סוף הסעודה בביתנו הוא יצטרף אליהם, לסיים את הסעודה שם ולהשלים להם מניין ל'שבע ברכות'?
14	כן. אבא יכול לעבור אל השכנים, לסיים שם את הסעודה ולברך שם ברכת המזון, כי הייתה דעתו מראש על כך.			
11	מותר לו לרדת לקיים את מצוות הצדקה שתעבור... (הזקן ילך...)	פרק ד' הלכה כ"ב ואדמו"ר הזקן	14	בעודי אוכל את הלחמניה שלי, נשמע מהכניסה לבניין קולו של מקבץ הנדבות הזקן – קורא לדירי הבניין שיתנו לו צדקה. אמא בקשה שארד להביא לו צדקה וגם את מנת האוכל שארזה לו. התלבטתי אם מותר לי לרדת לפני שברכתי ברכת המזון.
	קודם הוא צריך לברך ברכת המזון (שהיא מצווה חשובה יותר...)			

מקום המקרים (=התשובות הנכונות) לפי הסדר הנכון - התחילו לרשום מצד שמאל!

למורה - המספרים הנכונים ושיבוצם:

16 21 12 18 13 10 19 15 22 17 14 11 14

הבנתם כמה שמשנה המקום!?

זכרו זאת תמיד! הקפידו לברך במקום הראוי עפ"י ההלכה!

אבל רגע... לפני שאתם ניגשים לאוצר...

התבוננו שוב ברשימת המקרים שבטבלה. קרה לכם פעם מקרה דומה לאחד מהם? אולי יותר מאחד?

כתבו לעצמכם על הזף תזכורת להלכה הנוגעת לכך.

הרי יישום ההלכה מתוך יראת שמים - זהו בסוף האוצר האמיתי!!!

למורה:

- כדאי כאן, לפני פתיחת האוצר – לעבור שוב על המקרים וההלכות הנכונות, לחדד וכו' – ולהקטיב לשיתופים של התלמידים אודות המקרה/ים שבחרו והתזכורת שהציעו. לחילופין אפשר להכניס בתיבת האוצר, בנוסף ל"אוצר", פתקים לכתובת התזכורות האישיות סביב המקרה שבחרו. ואיך מכינים את תיבת האוצר?
- אם יש לכם מנעול שנגעל ע"י קוד מספרי: הכניסו לתוך קופסא 'אוצר' כ"ש (ממתק, פרס קטן שיכול להתקשר לנושא, אולי משהו כיתתי, אפשר גם ברכון קטן וכד'...) ונעלו אותה בעזרת הקוד – בחרו את קבוצת המספרים שנכתבה אחרונה (בימין שורת המספרים). בהוראה לתל' לא נכתב במכוון כמה מספרים יוצרים את הקוד, כדי שאתם תחליטו לפי המנעול שלכם.
 - אם אין לכם מנעול מספרים: הכינו כ- 3 קופסאות - באחת מהן הכניסו את ה'אוצר' וסגרו את כולן.
על הקופסא שבתוכה האוצר כתבו את הספרות האחרונות של השורה: 4114,
(אפשר פחות...)
על כל אחת מהקופסאות האחרות כתבו מספרים בעלי 5 (או פחות) ספרות אחרות, לדוגמה: 41121 , 71412 וכד'
שימו לב: מומלץ להסתיר את המספרים שעל גבי הקופסאות מעיני התל' במשך הפעילות (תל' חדים יוכלו לקבל מכך רמזים לאפשרויות של המקרים האחרונים...) ולחשוף אותם לבחירת ה'אוצר' רק בסוף...
בהצלחה!
- והלוואי שנזכה להעשיר אותם בע"ה באוצר של יראת שמים!